

Llei 41/2014, de l'11 de desembre, qualificada de modificació de la Llei 4/2007, del 22 de març, qualificada penitenciària

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 11 de desembre del 2014 ha aprovat la següent:

Llei 41/2014, de l'11 de desembre, qualificada de modificació de la Llei 4/2007, del 22 de març, qualificada penitenciària

Exposició de motius

La Llei 4/2007, del 22 de març, qualificada penitenciària regula l'organització del sistema penitenciari i de les condicions d'internament dels presos, i estableix un marc jurídic adreçat a conciliar el règim de privació de llibertat inherent a l'ingrés en un establiment penitenciari amb els drets fonamentals reconeguts a la Constitució.

El títol III d'aquesta Llei, relatiu al règim disciplinari dels interns, estableix les premisses que permeten garantir l'ordre i la seguretat dins del Centre Penitenciari, del tot imprescindibles a l'efecte de fer possible una convivència adequada, que, a vegades, es pot veure compromesa ateses les característiques inherents al règim de privació de llibertat. Però al mateix temps, defineix i regula aquest règim disciplinari tenint en consideració els principis i les garanties exigibles, tant pel que fa a la tipificació de les infraccions i les sancions, com pel que fa a l'establiment dels drets que té la persona sancionada durant la tramitació del procediment disciplinari.

En concret, l'article 53 de la Llei 4/2007 enumera les sancions que es poden imposar als interns i els criteris que cal emprar a aquest efecte, en funció de la qualificació de la infracció i de les altres circumstàncies que concorrin. Entre aquestes sancions s'hi troba la de l'aïllament en cel·la, que no pot excedir els trenta dies, i la de l'aïllament durant el cap de setmana, fins a un màxim de set caps de setmana. Aquestes sancions només es poden imposar en cas de comissió d'infraccions molt greus, perquè constitueixen una mesura agreujada de restricció de la llibertat dels interns, i l'aïllament afegit que se'n deriva pot arribar a ser-los perjudicial. És per aquest motiu que l'article 54 de la Llei 4/2007 supedita el compliment de la sanció d'aïllament en cel·la a un informe mèdic previ favorable emès pels serveis sanitaris del Centre, que corrobore que l'execució de la sanció no té una incidència negativa en l'estat de salut de l'intern sancionat. D'altra banda, el mateix article 54 estableix que el compliment de la sanció ha de ser supervisat pels serveis sanitaris esmentats, i si en ressurt que aquesta sanció no és aconsellable des del punt de vista mèdic, cal substituir-la per una altra sanció.

Arran de la signatura i la ratificació per part d'Andorra, els dies 10 de setembre de 1996 i 6 de gener de 1997, respectivament, del Conveni europeu per a la prevenció de la tortura i de les penes o dels tractaments inhumans o degradants, fet a Estrasburg el 26 de novembre de 1987, i que va entrar en vigor el dia 1 de maig de 1997, el Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura i de les Penes o dels Tractaments Inhumans o Degradants ha dut a terme tres visites periòdiques al nostre país, en seguiment de les quals ha emès diverses recomanacions en les matèries relacionades. La darrera visita va tenir lloc del 28 de novembre a l'1 de desembre del 2011 i el Comitè va publicar l'informe corresponent el dia 15 de novembre del 2012.

L'informe esmentat conté dos recomanacions en relació amb la sanció de l'aïllament en cel·la. En primer lloc, que la durada màxima d'aquesta sanció no excedeixi, en cap cas, els catorze dies quan l'intern sancionat sigui major d'edat, i els tres dies quan sigui menor d'edat. I en segon lloc, que el control mèdic necessari per determinar si l'intern sancionat pot assumir el compliment d'aquesta sanció recaigui en un facultatiu aliè als serveis sanitaris del Centre Penitenciari, a banda que la supervisió mèdica durant el compliment de la sanció imposada sigui diària.

És per aquest motiu que, en virtut d'aquesta Llei, es modifiquen els articles 53 i 54 de la Llei 4/2007, a fi d'acomplir les recomanacions assenyalades anteriorment en els termes exactes i concrets en què han estat formulades. I d'altra banda, com a conseqüència d'aquestes modificacions, s'ha considerat oportú suprimir del ventall de sancions imposables l'aïllament durant el cap de setmana, que no s'ha emprat gairebé mai i pot comportar a l'ensem un greuge excessiu per a l'intern sancionat, atès que és durant aquests dies del cap de setmana que es duen a terme moltes visites. En efecte, aquestes visites els permeten mantenir un contacte i una comunicació propers amb les persones amb qui els uneixen lligams afectius, que contribueixen a la resocialització i la reinserció dels interns.

D'altra banda, l'article 55 de la Llei 4/2007, en la seva redacció vigent, remet a la via reglamentària la regulació del procediment disciplinari i estableix de forma succinta els drets de l'intern expedientat. Així mateix, incideix en la mesura provisional d'aïllament. D'acord amb aquesta habilitació, el Decret del 14 de gener del 2009, pel qual s'aprova el Reglament de modificació del Reglament del règim disciplinari dels centres penitenciaris, del 29 d'octubre del 2008, reprèn i amplia els drets esmentats, desenvolupa el procediment disciplinari, i regula amb més detall la mesura provisional d'aïllament, com també la possibilitat de suspendre l'execució de les sancions imposades.

En qualsevol cas, la reducció de la durada màxima de la sanció d'aïllament en cel·la i la supressió de la sanció d'aïllament durant el cap de setmana incideix, de forma directa o mediata, en el contingut d'aquest Reglament i, en concret, fa necessari reduir també la durada màxima de la mesura cautelar d'aïllament que s'hi conté, i limitar-la a partir d'ara a l'aïllament en cel·la. Per aquest motiu, i també des d'una perspectiva de millora de la tècnica normativa, i per reforçar els drets i les garanties de l'intern expedientat, s'ha considerat oportú aprofitar l'ocasió per actualitzar la regulació que es conté actualment en la disposició reglamentària i traslladar-la a la Llei 4/2007, en virtut de la modificació dels articles 55, 56 i 57, i de l'addició de dos nous articles 55 bis i 57 bis.

D'aquesta manera, l'article 55 relaciona els drets de l'intern expedientat, tot ampliant-los, mentre que l'article 55 bis regula el procediment disciplinari. En aquest sentit, s'articula una tramitació basada en els principis de celeritat, d'audiència successiva de la persona expedientada, que es materialitza en les fases d'al·legacions, probatòria i de conclusions, i de separació de les fases instructora i sancionadora. També es fa palesa la necessitat de notificar a l'intern expedientat la incoació de l'expedient, la designació de l'instructor, el plec de càrrecs i la resolució que posa fi al procediment, que s'ha de comunicar a l'ensens a les autoritats judicials i governatives interessades. I s'estableix l'obligació de motivar aquesta resolució, que, a partir d'ara, tal com s'esdevé amb la incoació de l'expedient, pot dictar-la de forma indistinta el director o el director adjunt del Cos Penitenciari. Per tant, s'elimina la previsió segons la qual la competència del director adjunt en aquests àmbits només era parcial i havia de ser delegada, a l'efecte de facilitar la tramitació del procediment disciplinari, sense que, no obstant això, els drets de la persona expedientada es vegin compromesos.

En conseqüència, l'article 56 vigent queda sense contingut, i el nou article 56 té com a finalitat regular la mesura cautelar d'aïllament en cel·la que, com s'ha dit, substitueix la mesura provisional d'aïllament, tot reduint-ne els terminis de duració i diferenciant-los segons si l'intern és major d'edat o menor d'edat. En efecte, aquests terminis passen a ser de tres dies i de vint-i-quatre hores, respectivament, i es traslladen per remissió les mateixes interdiccions i obligacions que l'article 54 estableix en relació amb la sanció d'aïllament en cel·la. Al mateix temps, es relacionen els requisits en matèria de notificació, de comunicació i de recurs.

Per un altre costat, a fi de reforçar la seguretat jurídica i els drets de l'intern expedientat, s'amplia l'abast de l'article 57 per definir el concepte de reincidència, d'una banda, i per afegir com a criteri nou per a la imposició de les sancions les funcions retributiva, preventiva i de reinserció que tenen, d'altra banda, tot precisant que la duració de les sancions no pot excedir el temps estrictament necessari per assolir les finalitats vinculades a aquestes funcions.

El nou article 57 bis fa referència a la suspensió de l'execució de les sancions, i s'hi ha traslladat i detallat més la regulació que en aquesta matèria es contenia al reglament corresponent.

Finalment, aquesta Llei clou amb dos disposicions transitòries, una disposició derogatòria i dos disposicions finals. Les disposicions transitòries tenen com a objectiu establir el règim jurídic aplicable a les sancions i les mesures cautelars d'aïllament en cel·la, i a les sancions d'aïllament durant el cap de setmana, que s'hagin imposat amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei i que s'estiguin complint en el moment d'aquesta entrada en vigor, i als procediments sancionadors iniciats abans d'aquesta data. La disposició derogatòria deroga el Decret del 14-01-2009, pel qual s'aprova el Reglament de modificació del Reglament del règim disciplinari dels centres penitenciaris, del 29 d'octubre del 2008. I, pel que fa a les disposicions finals, encomanen al Govern la publicació del text consolidat corresponent i determinen la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Registreu-vos a LesLleis.com per
accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.

